

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

A népkör.

A helybeli népkörnek 10 tagja, az alapszabályok értelmében — arra kérte föl az elnökséget, hogy hívasson össze azonnal egy rendkívüli közgyűlést, melyen tárgyalás alá tétessék ama indítványuk, hogy a népkör akként változtassa át alapszabályát, hogy az a 48-as jelzöt is felvegye címébe, vagyis „48-as népkör“ címet vegyen föl.

Jogában van 10 tagnak azt kérni, hogy közgyűlés hívassék egybe, s jogában van az elé indítványt is vinni, de hogy a népkör, — ez a virágzó egyesület, mely ujabban ismét nagyobb lendületet vett, s mely most nagyobb terhet is vett magára az építkezésekkel, — hogy ez a népkör politikai körre alakuljon, azt nem helyeselhetjük, mert ez sok tag kilépését vonná maga után, a mi meg az anyagi alapot ingatná meg.

E tárgyban tegnap este volt a gyűlés, de mely a tagok kellő számban jelen nem léte miatt nem volt érvényes határozatra képes shacsak vissza nem vétetik az indítvány, s ha ragaszkodnak ahhoz az indítványozók, hogy tárgyalassék, akkor egy újabb közgyűlés fog össze hivatalni a végérvényes határozat meghozatalára.

Hát bizony kár volt azzal az indítvánnyal az egyesület beléleletében megzavarni a békés egyetértést.

Mert hiszen akár milyen tiszta és nemes az indítványozók célja, s bár mekkora tisztelettel viseltessünk is azok iránt a magasztos elvek iránt, melyek az indítványozókat vezetik, akaratukat irányítják s ha még úgy óhajtának is a sikert nekik, nem volt helyes épen most ezt a nehéz problematikus kérdést fölvetni, nem lehet helyes egy merev álláspontra helyezkedni, ez nem lehet az egyesület jól fölfogott érdekében való művelet, mert az által gyöngül az összetartás erős érzete és bekövetkezik a szétváltás kora, a mi pedig roppant hatással lenne az egyesület lét kérdéseire nézve.

Azután még más is van a dologban, az által — feltéve — hogy többen kilépnének s az alapszabályok módosítása folytán talán ugyan annyian belépnének az egyesület sorába, ezek a belépések egy másik egyesületnek a 48-as függetlenségi egyesületnek lenne kárára, mert onnét vonnák el a tagokat s így a nélkül, hogy a népkörnek haszna lenne belőle, sőt esetleg kára is lehet, egy másik egyesületnek okoznak kárt, a mit bizony ez nem köszönne meg senkinek sem.

Ezekből a szempontokból nem helyeselhetjük a népkör átalakítását politikai egyesületté és a midőn azt kijelentjük, távol áll

töllünk minden részre hajlás, csupán az igazság szabad mérlegelése a célunk és a tudat, hogy ez által a köznek vélünk használni a mi nekünk is, egyeseknek is hazafias kötelessége. Különben ugy tudjuk, hogy a népkör többsége nem óhajtja a változást.

Beiratkozások.

(Sz.—i.) A szeptember elseje immár beköszöntött. A könyves boltok aranykorukat élik, a gyerek sereg meg lázasan készülődik egy új, egy munkával, verejtéssel telt évet megkezdeni. A mikor a gyermek az első elemi iskolába kerül, megszünik gyerek lenni. A vállára nehezedik immár a társadalmunk alkotó eleme: a kötelesség. És megkezdődik az élet. Egy hosszú, egy küzdelmes élet, mely ha elvégződik be lesz tetézve a kötelességek láncolatával — halállal.

Sirjatok szülők a perczen, midőn gyermekeitek örömtől sugárzó arcát látjátok, amikor az első napon iskolába indul. Mert akkor elvesztették már. Odaadtátok a társadalomnak, mely félszükségeivel ifjonta megmételtyezendő lelkét, mert akkor már nem a tiétek, nem a ti fiaitok többé, hanem a társadalomé, a kötelessége, mely mély sebet üt lelken valahányszor azt elmulasztandja.

Sokat fog megtanulni, mire felnő. Tudni fogja mindazt amire teremtettet, mert megtanítják rá az iskolában. Arról nem is volna panasz. Wlassics miniszter számtalan üdvös ujjtást vitt végbe e téren, de van egy bibije a dolognak, melyet sem miniszter, sem szülő jóvá nem tehet, mert csakis a tanítókat és tanár urakat illeti. És ez a nevelési rendszer.

Ez egy olyan dolog, ami — bár elég furcsa — nálunk nincs. Ismeretlen teljesen. Az iskolában

Stella.

(Amerikai történet.) Irta: Sekulus.

A Rockland Lake egy hatalmas tó New-York állam délkeleti részén, Haverstraw falutól vagy öt kilométernyire. A partján, tíz-tizenöt villa áll, a new-yorki nyaralók részére, kik a városi rettentő hőséget elkerülni jönnek ide át. A tó balpartján állanak a villák, mögöttük pedig egy ezredéves őserdő terjeszkedik, egészen a Hudson folyó partjáig. Jobbról a Kaatskill hegyek meredek sziklai ékítik a tájat, mely naplementekor a természet csodálatosan tökéletes szépségeként áll a szemlélő előtt. A napsugarak, mint egy folyékony aranyvá varázsolják a tavat, melynek jobboldali részében a Kaatskill meredek hegyoldalai tükröződnek vissza, lila, rózsaszinbe vegyülő színt adva a sima, csendes tótükröknek. A szél e helyen csak keletről jöhet. Ha másfelől fú a szél, a hegyek elállják az utját. De annál vadabban dühög a víz fölött, a hegyek által körülvevett medencében, ha keletről jö.

A villákkal épen szemközt, a tó másik felén vagy harmincz yard magasnyi vizesés zuhog alá, örökös tompa morajával. Ettől oldalt, mindkét felől, a víz csekély és ide feszítik ki a Haverstraw halászkok a hálóikat, két, háromszáz méter hosszan.

TÁRGZA.

Vigasz.

Miért a zokszó, miért a fájdalom?
 Boldogtalan vagy büszke szép leány? . .
 Oh, csak panaszkodj, némán hallgatom
 S szívem keserg a fájdalom jaján.

Talán kihült már a testvér-kebel
 S az anya-szívben nincsen irgalom,
 Hogy szűd keservét nekem sírod el
 S felém kiált az izzó fájdalom?

Mit adjak én, mit adhatok neked?
 Hisz' nálad is elhagyottabb vagyok;
 Mivel gyógyítsam a vérző sebet,
 Mikor a kebel száz sebtől sajog?

Ha láng eloltja a pokol tüzet,
 Ha fájó szívnek a kin enyhet ad,
 Ha éj sötétjét felhő üzi szét,
 Am fordulj hozzám s vigaszom fogadd.

Vajjon mi bánthat? Tán a sors keze
 Durván érinté szép reményidet;
 Talán nagy, dus volt, mit ígérgete
 Es most szűkmarkún, fősvényen fizet?

Kemény a sors, kegyetlen, zord bakó.
 Abrándjainkra ráveti kezét
 Sötét segédje, a rideg való,
 A holt reményt izenként tépi szét.

Talán erényid fényes hírnevét
 Irigylé töled a kaján világ
 S reád emelte jogfosztó kezét
 A rágalomnak sarát dobva rád?

Oh! jaj neked ha erényed ragyog:
 A bűn fertőjén éldel a világ,
 Letépi büntől szűzi fátyolod
 S undok kacajjal a posványba ránt.

Talán az ifju, kit szived szeret,
 Kiért szerelmed, tiszta szűd hevül,
 Feledve, a mit esküdtél neked,
 És másért érez — csalfán, hűtlenül?

Csalárd a hit, csalárd a szerelem:
 Pompás szívekkel diszlő virág,
 Picziny kelyhében száz halál terem,
 A sirba hull, ki szívja illatát.

Csak sirj. zokogj, panaszkodj szép leány,
 — Hisz' sir az ember, ha kedvest temet —
 Szívem keserg a fájdalom jaján, . .
 Temesd, temesd csak szép reményidet. . .

S hogy szebb legyen a gyászos sirhalom
 — Hulló könnyűt nem adhatok neked
 A sir fölé gyász fejfaul adom,
 Amit megöltél: Hő szerelmedet. . .

Tószegi.

nem nevelni, hanem tanítani kell a gyereket. Ez a „thézis”. Egy iszonyu hamis thézis, mely sérti a fület. És mégis úgy van. Nálunk Magyarországon nem ismerik azt, a mit külföldön a józan emberek már évek óta mindenk fölé helyeztek. Nem akarják nálunk belátni, hogy erkölcs nélkül nem lehet civilizált, nem lehet társadalmat teremteni. Az erkölcsök nálunk úgy is tótágast állnak, — gondolják magukban az ezt intéző urak — tehát mihaszna? Pedig lehetne mégis valamit csinálni. Nem elég ám az tisztelt tanár uraim, ha azért, mert az egyik nebulót cigarettázáson fogják, másnap beszekundáztatják! Ez még nem erkölcs-tan, de legkevésbé érdemleges, böles eljárás!

Hol vagytok ti isteni Anistotelesek, kik a bölcsesség és az igazságszeretet magvait hintettétek szerteszét e hazában? Hol vannak azok a régi, negyvennyolc előtti jó tanácsok, kik mogorván szívták a pipájukat és csak diákul beszéltek? Mi maradt meg belőletek.

Egy csapat kicsipett, modern uri ember a ki szerény kötelességét végzi csak, aztán mldön hátat fordít az iskolának, megfelelték minden példáról, melyet a növendékeknek adnia kellett volna. A nádpálcával nem nevelnek ugyan gyereket manapság, de sokkal veszélyesebb az a rémes nemtörődomség, melyet a tanárok a tanulókkal szemben tanusítanak. Hol nyerve az a gyerek a nevelést ha nem az iskolában? Hisz nincs otthon egész nap! A szülő nem bibelődhetik a nagy gyerekekkel, pedig akkor van neki legnagyobb szüksége a nevelésre, mikor serdülő korban van. Hol van az a vallásos áhitat, a mai serdülő ifjakban, a mit a régiak olyannyira tápláltak? Kivész minden vallásosság belőlük, pedig Isten nélkül ember nincsen.

Tisztelt tanár urak, ne haragudjanak, hanem menjenek egy kissé oda a nyugotra, melyet mihasztalan iparkodunk utánozni és nézzék meg mint van ott a dolog, akkor aztán he fogják látni, mily igen nagyon igazam van.

MI UJSÁG?

— **Esküvő.** Dr. Márton Lajos, vármegyénk tb. aljegyzője mult hó 22-én, szerdán esküdött örök hűséget. Rakovszky István államszámszéki elnök vár. negyei biz. tag bájos leányának. Üdvözljük.

— **Személyi hírek.** Lapunk egyik dolgozó társa, Tantossy József, a községnél hosszú időn keresztül viselt állásától megvált, hogy tanulmányait folytathassa, beiratkozott a budapesti egyetem filozophiai fakultására. Mig egyrésztől sajnáljuk a derék, rokonszenves, művelt szorgalmas hivatalnokot, más részről örülünk ama lépésének, mely elökölő hivatalra vezet. Csütörtökön tartotta szülei házában búcsu estélyét, melyen megjelentek összes barátai és ismerősei. Üdvözl-

Egy igen meleg nyári nap alkonyán, mikor a mosquitók ezre lepik el az egész tó környékét, Stellának kedve jött csolnakázni. Stella egy villában lakott velünk. Ők a földszinten, mi az első emeleten. Vad, amerikai lány volt, vagy tizenhat éves. Nem félt semmitől a világon, kivéve a békát. Ha véletlenül egyre ráhagott, félóráig reszketett utána. Elmentem vele a tó partjára, kikerestem egy könnyű csolnakot, beleültünk és evezni keztem és Stella kormányzott.

Az est lassan hullott alá, mint egy toll, melyet röptében veszít el a sas — lassan, kimérten, de azért folytonosan haladva lefelé.

A tó körülbelül két kilométer széles lehetett. Jó messze hen jártunk már, midőn langyos szellő érintette a vizet, mely csendesen hullámozni kezdett. A forró nap utáni rendes légváltozás volt ez. Már-már egész sötét lett. Csillagok csak nyugaton tüntek fel. Az őserdő fölött nem mutatkozott egyetlen csillag sem. A szellő mindinkább erősebb mérveket öltött. A lég nyomasztóvá kezdett válni. Mintha a Hudson felől sötét felhők kerekednének. Indítványoztam, hogy forduljunk vissza. Stella erről tudni sem akart. Még csak egy kicsit menjünk előre.

A kis csolnakot már most a hullámok sodorták folyton beljebb. A vihar előhírnöke, a hideg széláram süvített végig a fejünk fölött.

jük öt egy nehéz pálya kezdetén s kívánunk hozzá kitartást és biztos sikert.

— **Új képesített tanító.** Tantossy Kálmán, Tantossy Bálint kasznár fia, a napokban nyerte meg tanítói oklevelét.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban, Kiss Károly nagykorósi képezdei igazgató jubileumára vonatkozó közlemény helyreigazítása képen közöljük, hogy a jubiláns abonyban lakó tanítványait Fördös Károly tanító képviselte.

— **A huszárok megvendégelése.** Mult hó 24-én érkezett haza huszárszázadunk a más fél hónapi fáradságos hadgyakorlatokról. Szombaton pedig az előjáróság megvendégelte őket jó paprikás hússal és vett nekik 170 liter bort. Az udvar közepén hosszú asztalok mellé telepedtek le katonáink s ott fogyasztották el vacsorájukat, a minek bevégeztével aztán nótára gyújtottak, majd pedig tánczra perdültek, nők hiányában azonban csak úgy össze fogózva párosan, a zenét is maguk állították ki, egy kürtös fujta a talpalá valót, egy másik pedig contrázott neki szintén egy trombitával. Ez alkalommal az előjáróság s a képviselő testület tagjai közül sokan, összesen mintegy harminczan a laktanyában közvacsorát rendeztek 1 korona részvét díjjal, melyen a tisztikar is megjelent teljes számban. Itt is a legjobb hangulatban késő éjjelig tartott a barátságos beszélgetés. Az első felköszöntőt Máthé jegyző mondta a királyra, mit állva halgattak végig. Azután szerkesztőnk emelkedett szólásra az előjáróság nevében örömeinek adott kifejezést a szerencsés viszontlátás fölött poharat emelve a vitéz 13-ik huszárezredre s annak itt állomásozó 6-ik századára, a kiválóan jóindulatu tisztí kara s különösen a közszereletben álló század parancsnokra. Kássa állatorvos ismét a század parancsnokot éltette. Majd Reinle század parancsnok emelt szót, megköszönvén a szives fogadtatást, éltette az előjáróságot s a város főbiráját. Véli Miksa Dr. Györgyit köszöntötte föl, mire Dr. Györgyi, válaszolt igen szépen fejtegette a katonaság és a lakosság közti jóviszony előnyeit, melyen ő mindig munkálkodott. Dr. Hirn Rudnyánszkyt az agilis szolgabíró éltette, majd Rudnyánszky emlékezett meg a fürdőn lévő Korossy főhadnagyról, őt szerkesztőnk táviratilag értesítette, a mit ismét Korossy a következő tartalmu sürgönyvel köszönt meg. „Fogadják köszönetemet kedves megemlékezésükért”. Felköszöntötték még a távol levő főszolgabíró is. Papp Péter a legénységhez intézett lelkesítő szavallatot a mit a legénység eget verő éljenzésekkel fogadott s más-kép nem tudva hálájuknak kifejezést adni, vállakra emelték kapitányukat, többi tiszteiket, a főbirót, Dr. Györgyit, szerkesztőnket s úgy éltették őket roppant lelkesedéssel. Igen nagy hatást tett Heinrich bécsi származásu új főhadnagyunk toasztja, melyet Rudnyánszky felköszöntőjére mondott el németül, minthogy most jövén Magyarországra,

— Térjünk vissza, mondám Stellának.

— Helyes, felelé ő. Majd megfordítom a csolnakot.

E perczen egy hatalmas hullám közeledett felénk és a csolnakhoz érve azt erősen megingatta. Fent, a felhők már egészen a fejünk felett kovájogtak, mint valami ragadozó madárszörnyeteg. Vészes, elhaló dörgés jelezte ezt. Stella teljes erejével igyekezett megfordítani. Látva reménytelen küzködését, feláltam és óvatosan átvettem tőle a kormány lapátot. A hullámok ezalatt mind sebesebben hajtották maguk előtt a csolnakot, mely veszélyes módon ingott ide-oda. Nagynehezen sikerült megfordítanom, de azért mégis csak a tuloldal felé ment. Stella az evezőket vad módra csapdosta a vízbe, de nem igen látszott, hogy eredményt ér el.

Egyszerre féktelen rohanással vágatott a vihar a víz színe fölött. A kis csolnakot ide-oda hányta, a sötétség oly sűrűvé vált, hogy még Stellát sem láthattam, ki immár abba hagyta az evezést. Halk zokogás vegyült a tombuló vihar vad orgiájába. A feneketlen mélyből zümmögő hang hatolt felszínre, mintha a föld rengett volna meg a víz alatt. A cikázó villámok egy-egy pillanatra megvilágították a környéket, a hullámfodrok csillogtak a fénybe, aztán megint pokoli söté-

magyarul egy szót sem tud; ki jelentvén a többek közt, hogy igen sajnálja, hogy a szives megemlékezést magyarul nem viszonzhatja, nem köszönheti meg a mi nyelvünkön, de igéri hogy egy év múlva magyarul fog ő is felköszöntőt mondani. Éjjel felé a huszárok tréfás játékokat rendeztek, bemutatták a különféle tót, román, szerb tánczokat, medve tánczoltatást, markiroztak egy nagyszerű brigárd repportot, egy maródi repportot stb. Obláth Zsigmond szivarral traktálta meg a századot, szerkesztőnk pedig egy kis borra valót gyűjtött a tréfás mutatványokban szereplők jutalmazására.

— **Honvéd szemle.** A m. kir. honvédség nem tényleges állománybeli legénység részére a f. évi ellenőrzési szemle Abonyban, f. év október 16. 17. 18. 19. és 20-án lesz.

— **Ellenőrzési szemle.** Az összes katonaság kiképzett népfelkelésre kötelezettek ellenőrzési szemléje f. évi október hó 29-én lesz.

— **Az új tanév.** Az abonyi róm. kath. elemi népiskolában eltérőleg a többi évektől a beiratások f. hó 10-en kezdődnek. Az új 1900—1901 tanév f. hó 17-én ünnepélyes Veni Sanctével veendi kezdetét.

— **Családi ünnepély.** A gondos szülők legtöbb vágya gyermekeiket a boldogulás utján láthatni. Az önfeláldozás fáradságot nem ismerő tevékenység, e kiaknázhatlan szülőiszeretet minden nyilvánulásával magzatjaik jövőjének biztosítására törekszenek. Ha várakozásaikban nem esalatkoztak, ha a gondok és önmegtagadással szép jövőt sikerült gyermekeiknek előkészíteniök, úgy akkor teljes az öröm, édes megnyugtató érzélem költözik a szülői keblekbe, mert gyermekeik felnevelését és életpályára való kiképezetését befeljeztettek és megelhetősüket biztosítottak tekinthetik. Egy ily boldog család osztotta meg örömét a napokban tisztelő és szerető barátaival. Tantossy Bálint a Blaskovich féle uradalom lankadatlan szorgalmu gazdatisztje, ablól az alkalmából, hogy gyermekei immár majdnem mindnyájan végeztek, — örömét megosztani szándékozván egy minden tekintetben nagyon sikerült esti lakomával egybekötött családi ünnepélyt rendezett, melyen Abony város társadalmának jelentékeny tényezői közül mintegy 45-en vettek részt. Az a meleg fogadtatás melyben a család részéről a vendégek részesültek, fényes tanúsága volt annak a boldogságnak, melyet az ünnepelt család érzett és közvetlen vendég szeretésével éreztetett. — Ez ünnepély dokumentálta, az is hogy a Tantossy családnak igen sok tisztelője van, mire méltó is, mert e család józan, szorgalmas, ember becsülő, szerény, erényes, vallásos, egyszóval mindazon díszes tulajdonokkal bir, melyek által érdemes a közbeesülésre. Kívánjuk, hogy e derek család még nagyon sokáig örvendezhessen gyermekei boldogulásában, előmenetelében.

— **Párber kérdés.** A r. kath. hívek legnagyobb része abban a téves nézetben van,

tétség vette át az uralmat, melyben fülsiketítő zaj járta ördögös tánczait.

Távolról a tuloldal felől halk, egyforma moraj törte át a háborgó elemek chaosát.

Sajátságos ösztönnel fogva egyszerre villant át mindkettünk agyán. „A Rockland vizesés”.

A csolnak meg csak haladt előre. Karjainkban nem volt elég erő, hogy visszafordítsuk. A keleti szélnek nem tudtunk ellentállni.

A hullámok esze-veszett módon csapdosták a csolnak oldalát. Most már nem ment az orrával előre, hanem oldalt.

Kétségbeesetten kúsztam oda Stellához.

— Mit tegyünk? kérdem.

— Imádkozzunk.

Letérdeltünk. Nagy cseppekben kezdett esni.

A hullámok csobanásai, a zúgó fürgeteg, az esőcseppek milliónyi zizegő loccsanása, fent a léghen a dörgő fellegek, a villám megrázó cikázása, távolban a morajló vizesés egyöntetű, tompa zuhogása, mint lágy, halk hangon rebegettük imánkat bele eme tomboló fürgetegbe.

„Mi Atyánk, ki vagy a menyekben”. . . .

Csendes zokogással végeztük mindketten. A vizesés zuhogása mind jobban hallatszott, a mint a csolnak előre haladt. Fölöttünk egy sirály suhant el, fülsértő, rikácsoló hangot adva, mely a halál-

hogy miután meghalt a plebános, nem kell párbert fizetni, ezt a nézetet táplálja az a körülmény is, hogy a párbert fizetés rendezése iránt mozgalom indult meg. Helytelen ez a fölfogás, mert az egyház körüli teendőket csak úgy elkell látni most is s a ki azt ellátja, annak jogában van a lelkesi fizetés beszédese is, ha kell, akár végrehajtás útján is. Más részt pedig a párbert kérdés rendezése — kivált ha úgy sietnek vele mint eddig — elhúzódhat akár egy évig is, a mikor már a következő évre válik esedékessé a párberts így két évet egyszerre kellend fizetni a mi pedig már egy kissé terhebb leendő, de az is megeshet, hogy a rendezés nem fog sikerülni. A párbert tehát fizetni kell, azt megtagadni nem lehet, mert ez nem csak a lelkeseké, hanem abból élnek a harangozók, a templom szolgálói is már pedig azoknak is élni kell.

— **Elhunyt lelkész.** Szabó Imre kocséri plebános, kerületi esperes, múlt hó 23-án, 58. éves korában elhalt.

— **Kántor választás.** Jászladyon az agyonlőtt kántor elhalálása folytán megürrült kántori állásra 30. pályázat adatott be, a választás f. hó. 24-én lesz.

— **A Kossuth nóta — és a bakák.** A „Czeplédi Ujságból“ közöljük a következőket: Szent István király napját fényesen ültük meg. Az ünnep fényét legjobban emelte az itt levő 32-ik Mária Terézia gyalog ezred mely, ez alkalomra fényes parádét rendezett. A tisztikar a népkörben bankettezett, az egyéves önkéntesek pedig az altisztekkel együtt a Moskovitz-féle vendéglőben mulattak. Itt a középső asztalnál három-négy civil közt egy miskaroló tót is mulatott, a kiben felpezsdült a szláv-vér, kitört és eget kért! Felállva poharat ragad és oda fordul egy asztalhoz, mely mellett B. kapitány 2 tartalékos hadnagygyal ült, kegyetlen magyarsággal elkezdi szónokolni, és elveti a császárt! Majd oda fordul a cigány bandához, a mely a miskaroló úr parancsára rázendíti a „Götterhalt“-ét. A tisztikar levették a sapkájukat, az önkéntesek és altisztek pedig első meglepetésükből felocsúdva, felugrottak, és ugyan csak fogdosták a szuronyokat, hogy rávessék magukat a bandára, hogy azt elballgattassák. Ekkor felugrik közülök egy Szakács nevű altiszt, egyik zászlóaljnak kürtöse, és „várjatok fiúk csak egy perezre!“ szólással oda ugrik a banda elibe, összeremtettézi a cigányokat, majd egy pillanat alatt kikapja a Jóska primás kezéből a hegedűt, ne „Götterhalt“-ézz a füstös mivoltját annak a cigány öregapádnak, ezt huzd ni! s arra hatalmas erővel rá rántja: „Mégis hunczút a német!“ Az a frenetikus taps, láрма, csörömpölés, éljenzés, a

madár hangjaként visszahangzott keblünkben. Sir-tunk.

Még egy kísérletet tettem a csolnakot megfordítani, de karjaim gyengék voltak, a hullámok meg vad módjára sodorták előbbre, előbbre . . .

A vizesés már csak ötven-száz lépésnyire lehetett tőlünk. Apró vízforgatagok fölött siklott át a csolnak és jobbfelől borzasztó zugás, — mely semmiféle más hangot maga között meg nem tünt — zúgott a fülünkbe, mint valami óriási malomkerék.

Hideg verejték gyöngyözött a homlokomon. A zuhogó zápor átjárta az egész testemet. Stella aultán feküdt a csolnak végében.

Már egészen a vizesésnél voltunk. Fölöttem már hallottam a zuhogó zajt, melyet esés közben idéz elő a víz a levegőben. Azt hittem, hogy csak ki kell nyujtanom a karom és ráesik a víz. A csolnak megállt.

El voltam készülve a halálra. Ösztönszerűleg nyujtottam ki a kezem. Hálószerű alkotmányba akadtak az ujjaim. A vizesés mellett száradni kifeszített hálóhoz sodortak bennünket a hullámok. Megragadtam és olykép vontam a csolnakot előre. Sokáig vergődtem, míg a partra tudtam vonozolni. Mikor Stella magához tért elmeséltem neki mint menekültünk meg. Mélyen meg volt indulva és csak annyit mondott: „Mert imádkoztunk“.

Egyásra pillantottunk és megértve egymást letérdeltünk a hideg, nedves földre és kezeinket összetéve elmontuk ismét:

„Miatyánk, ki vagy a menyekben“ . . .

mi erre támadt, az leirhatatlan. A zaj lecsillapulta után pedig a hegedűs baka Führer óda szóla a katonákhoz: „Fiúk! elhuzom a mi nótáinkat!“ s arra elkezdi játszani; „Kossuth Lajos azt üzenté.“ Minden komandó nélkül civil, katona, az egész közönség feláll és hajadon fővel, esordultig telt szívet éneklé a Kossuth nótát, mint mikor áhitattal imát énekel. Az Istvánnapi ünnepségnek bizonyára ez volt a legszebb momentuma.

— **A czeplédi főgymnáziumban** tegnap nyílt meg a II. osztály is. A tanulók fölvétele szept. 1. 2. és 3. napján d. e. 9—12 órákor, az igazgatói irodában történik. A beiratkozott tanulók személyesen, a szülő vagy gyám kíséretében jelenhet meg. Az állami polgári fiu- és leány iskolában a tanulók fölvétele szept. 3—8-ig történik, d. e. 9 órától 12 óráig az igazgató termében.

Ipar kiállítás. A jövő héten Kecskeméten, Nagy-Körös és Félégyháza bevonásával, — ipar és mezőgazdasági kiállítás tervezetlik, melyben széles körű mozgalom indult meg.

— **Üngyilkosság.** Szorgalmas jó család apa volt Világos Ferencz szabó mester Szegeden, ezélt 12 évvel nősült Abonyból, elvette Cs. Dobozi Juditot, kitől két leánya született a 10 éves Irén s a 8 éves Margit. Utóbbi időben az italozásnak adta magát, mely miatt felesége többször megkorholta s párszor ott is hagyta, de megint csak helyre állott a családi béke. Múlt hó 25-én ismét hazajött a felesége, de csak rövid időre szülei meglátogatására, utánna jött férje is, és a vasárnapot együtt töltötték el. Hétfőn reggel egy vasúton utazó ügynök figyelmeztette a főnökséget, hogy a hízáló árokban egy ember fekszik, a ki — úgy látszik — megvan löve, mert mellette egy revolver is van a földön. A főnökség híradására kiment a hatóság a helyszínre, hol megtalálták a boldogtalan Világost átlőtt fővel, még élt ugyan, de mire a kórházba behozták, meghalt a nélkül, hogy magához tért volna.

— **Magyar pohárból igyunk.** A kereskedelmi miniszteriumban most dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely ha életbe lép, megszünteti azt a kötségtelenül visszaszállást, hogy magyar ember magyar bort, magyar sört, német gyártású pohárból, üvegből igyék. A miniszter ezen úgy akar segíteni, hogy kimondja, hogy vendéglőkben, söntésekben, szatócsboltokban, egyáltalán a hol nyilvánosan árulnak szeszitalokat, csak olyan edényeket, poharakat, üvegeket, mérőt szabad használni, a melyik magyar hitelesítéssel van ellátva, azaz, a melyik belföldön készült. A praktikus javaslat kerülő uton bár, de egészen kiszorítja a virágzó cseh-osztrák üveg iparnak ezekre menő produktumait.

— **Siketnémák és vakok intézete Kecskeméten.** Kecskemét város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy Kecskeméten a siketnémák és vakok számára intézetet létesít. Az intézet érdekében most nagyobb szabású mozgalom indult meg s valószínű, hogy a jövő esztendőre már fel is épül. Az intézet vezetésével a vallás és közoktatásügyi miniszter Németh Lászlót, a budapesti siketnéma iskola tanárát bizta meg.

— **Cselédek és munkások megjutalmazása.** A földmívelésügyi miniszter a vármegye területére 5 olyan gazdasági cselédnek, a ki becsületes és hűséges szolgálattal hosszabb időt töltött egy munkaadónál, és 5 olyan gazdasági munkásnak, a ki megbízhatósága, szorgalma, józan viselkedése által munkástársai közül kiünik, egyenként 100 korona pénzbeli jutalmat tűzött ki. Mint a Czeplédi Ujság közli a czeplédi mezőgazdasági bizottság hosszas keresés és nyomozás után sem volt képes Czepléden se egy cselédet, se egy munkást találni, a ki a miniszter jutalmazására érdemes lett volna.

— **Közgazdasági kamara.** A kormány kezdeményezése folytán valamennyi, közgazdasági tényező hozzájárulásával külön gazdasági kamara fog létesülni, a melynek az lenne a hivatása, hogy az ellentétes áramlatok között a harmóniát helyreállítsa. Ebben a kamarában képviselve lenne ereje, fontossága arányában a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem. Az érdekelt miniszteriumok között most tanácskozások folynak ez intézmény mielőbbi megvalósítása érdekében.

— **„Pósa kürtje“.** A „Pósa asztaltársaság“, Lajos napjának előestélyén fényes ünnepet rendezett hazánk lánglelkű lantosa Pósa Lajos tiszteletére. A vacsorára, melyre a főváros notabilitásai kivüli képviselve volt a vidék is, impozáns fényvel és pompával lett előállítva, s a dicséző szónoklatoknak és édes hizelgő felköszöntőknek se

vége, se hossza nem volt. A Vacsora végén dr. Lendl Adolf és Lakatos Károly urak a „Természet“ szerkesztői Pósa Lajosnak egy bivajszarvból készített diszkürtöt nyujtottak át, melyen aranyozott betűkkel díszeltetett „Pósa kürtje“ Meghatottan köszönte meg Pósa Lajos e nem várt ajándékot. Ez alkalomból az összes fővárosi lapok, szerencsekirovataikat fejezték ki Pósa iránt és hosszú czkkelyekben emlékeztek meg Pósa Lajosról. Az Egyetértés számos verset közölt Pósa tollából az első oldalán.

— **Új hivatalnok.** Máthé Jenő a községnél viselt állásáról lemondván, helyét Petes Kálmán, volt fővárosi hivatalnok foglalta el, a ki végzett theologus, s mint ilyen vállalkozik a gymnásium vagy a polgári iskola alsóbb osztályaira beiratkozott magán tanulók képzésére és levezgázására, a mit most, a beiratkozások alkalmával igen actualis dolog s ezt készséggel említjük föl. Előnyösebb ha többen jelentkezének egy és ugyanazon osztályra, és mely esetben igen méltányos feltételek állapíthatók meg. Hegedű leczkéket is ad intelligensebb egy két úri családnál, lakása a szelei utban, özv. Zelei Antalné külső házában.

— **Nagy-Körös halad.** Nagy-Körösön elhatározták a körös-kécskei vasút megepitését, mely a városon megy keresztül és több városi megállóhelylyel lesz egybeéltve. Ezzel kapcsolatban a villamosvilágítást is behozzák. Az aszfaltot meg már rég készítik.

— **Megugrott rabló.** Nem régen Czepléden elkövetett rabló gyilkosság értelmi szerzője Unghváry Jóska-t híjába köröztek ország szerte. Míg most egyszerre a balaton füredi járás-bíróság értesítette a czeplédi rendőrséget, hogy Unghváryt elítélte egy hónapi fogházra, mert egy aranyórát lopott, de egyuttal arról is értesíti, hogy a fogházból megugrott. Pompás állapot, elítélni valakit tudva, hogy hová való illetőségű, annélkül, hogy erkölcsi bizonyítványát előzetesen bekívánták volna. Most már két hatóság ütheti bottal a nyomát.

— **Az évzáró vizsgák eltörlése.** A magyar tanítók országos szövetsége az elmúlt hét folyamán országos gyűlést tartott Budapesten a magyar kereszténység 900 éves fennállásának emlékére. A gyűlés a többek között foglalkozott az iskolák évzáró vizsgáinak beszüntetésével is. A gyűlés, a melyen a fővárosi iskolák tanítóin és igazgatóin kívül részt vett az ország minden részéből körülbelül 1500 tanító, határozati javaslatot fogadott el arra nézve, hogy a jövő évi vakáció alkalmával tartandó közgyűlésre részletes memorandumban sorolják fel mindazokat az okokat, a melyek kívánatossá teszik, hogy általánosságban szüntettessenek be az iskolák évzáróvizsgái. Tanügyi körökben már régebben felmerül az eszme, de megvalósítása mindeddig késelt, most azonban maguk a tanítók lépnek fel e kérdésben kezdeményezőül s valószínűleg már a jövő évben a kormány döntése alá kerül az ügy.

— **Mensa Academica.** A következő sorok közlésére kéretünk föl: A budapesti „Mensa Academica Egyesület“ az 1900—1901. évi I. felére a következő pályázatot hirdeti: 1. Az egyesület választmányja által betöltendő mintegy 100 ingyenes, illetve féldíjas ebédsegélyre. E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez czimzendő. 2. Bojár gr. Vigyázó Sándor cs. és kir. kamarás ur ő méltósága által betöltendő három ingyenes ebéd-és vacsorasegélyre. A kérvények az alapítványozóhoz czimzendők. E helyekre csak keresztény, tudomány egyetemi hallgatók pályázhatnak. 3. Budapest székes főváros tanácsa által betöltendő hat, továbbá Háromszék, Torontál, Trencsén és Ung vármegyék, — Pozsony, Szabadka, és Szatmár-Németi sz. kir. városok alispánja ill. polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd-és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatóságához czimzendők, az illetékesek világos feltüntetésével, a melyben ezen alapítványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tarthatnak igényt. E helyekre tudomány- és műegyetemi hallgatók pályázhatnak. Mindezen bélyegtelen kérvényekhez melléklendő: a) index v. indexmá-solat (első éveseknél érettségi bizonyítvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány. A kérvények (az alapítványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV., Molnár-utca 11. sz.) adandók be. A 2. és 3. alatti kérvények beadási határideje szept. 12. az 1. alattiké szept. 20. Budapesten, 1900. Nagy-Boldogasszony napján. Az elnökség.

— **Eladás.** 5 drb hármas és 2 drb kettős eke eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Irodalom.

Szakács Andor „Fekete szivárvány” ezimű munkája fekszik előttünk. Mikor olvassuk Szakács regényét visszatérünk abba a körbe, melyet a tudósok rómainak neveznek. Nem kell mindjárt valami ásatások és régiségek tudományos feldolgozására gondolni e kijelentésnél, mert családás lenne a következménye. Szakács régi alakokkal azt a világot tárja elénk, mely mindig egyforma volt és sohse változik. Szakács Andor ott dolgozik valahol Szegeden, egy szerkesztőségben Tömörkény Istvánnal, Móricz Pállal. Ezt csupán kuriosumként említem fel, mert míg az említett két író a főzsgyökeres magyar palócokról ír bűbajos meséket, addig Szakács Andor ugyanazon dohos levegőben a Caesárok hadi világát, azt a bámulatba ejtő romantikát látja, mely jellemző sajátja volt a római kornak; ahol egy asszony szerelmétől függött a népek, a körülszántott városok sorsa. Szép tudással és mesteri tollal írta meg Szakács Andor e regényét, mely tudunkkal a legelső. Nagy tehetséget látunk a fiatal íróban és ha valamennyi alakjára nem is üthetjük a tökéletesség bélyegét, jóleső megelégedettséggel kell kijelentnünk, hogy Szakács fiatalokora dacára szép sikerrel áldotta meg nehéz feladatát. Adja az Isten, hogy Békefi Antal szárnyai alatt tehetségei ugyannyira kifejlődjenek, mint azt e műve olvasása után remélhetjük is.

Szebenyei.

CSARNOK.

Az új kisasszony.

Írta: Bokor Rezső.

Valami szokatlan ünnepiesség uralkodott egy nap délelőttjén a „Stark és fia”-féle irodában. Tudja az Isten, hogy mi lelte ma mindezeket a mogorva embereket, hogy úgy kinyalták magukat. Nini, még az örökké dörmögő vén Spitzer bácsi is letette azt a vedlett császárkabátot, a mit évtizedek óta hordoz és valami kaczér jaquetot öltött magára. Valami új nyakkendőféle is disztelenkedik rajta.

A saldó contistát egyenesen balba lehetne vinni, úgy kicsipelt a gyerek. Kelemen Sándor, a vörösbajszú pénztárnok még most is illegeti magát. Föl-fölveti a szeméit az előtte fekvő pénztárkönyvből a tükörbe és igazít egyet hol a bajuszán, hol a frizuráján. Különös máma ez az egész bankiroda. Ifj. Stark ur, a cégértárs már 8 órakor bent van az irodában, holott máskor még 9-kor is ott billiárdozik a Petanovitsban. Ni a compeirista még szegfűt is tűzött a gomblyukába, a hallgatag főkönyvelő pedig vadonat új écharpe nyakkenőt kötött.

Talán bizony az új kisasszony miatt van ez a nagy czifrázkodás? Dehogy, már hogy volna? Bolond föltevés; persze, hogysisne, a' kéne még csak, majd bizony egy olyan csitri miatt!

Valamennyi röstelli önmagának is bevallani, hogy de bizony azért. Hanem azért a mikor a „csitri” pont 8 kor benyit az irodába, csakugy törtetik magukat, hogy lekapkodják róla, ki a boáját, ki a köpenyékjét. Id. Stark ur, a főnök is bedugja egy pillanatra a potrohát a belső irodából. Itt-ott egy kis suttogás, aztán megkezdődik a szokott napi munka.

De tudja az ördög, nem akar ez máma úgy menni, mint máskor.

Valamennyinek az motoszkál a fejében, hogy az új kisasszonynak gyönyörű szőke haja van, meg hogy nagyon kedves, mikor ügyetlenül betintázza az ujjait.

8 óra előtt ott szoktak ácsorogni a kályha körül. Bosszus valamennyi. A saldócontista fontoskodva beszél valamit.

... aztán befordultak a legközelebbi saroknál, mert észrevették, hogy követem őket... aztán az öreg ur jött szemközt és olyan mérgesen nézett a fiatalra... Tudtam mindjárt, hogy ifj. Stark ur műve volt az, hogy egy ilyen kétes személy bejusson az irodába... tudja... a szeretője...

Tudja már az öreg ur is, abban van még becsületkezés, majd kiteszi innen... pedig kár érte, Isten ugye kár... olyan szép leány...

Eközben megérkezik a kisasszony. Azért csak most is ép úgy kapkodják le a holmiját, mint az első napon.

Nemsokára megjön a két főnök is, ijedten rebbenek szét ki-ki fölhuzza a kabát ujjára a vászonellenzőket, aztán folyik a munka mélységes esőndben.

A napsugár áttör a leboesatott zöld rolettákon és ott tánczol az asztalokon.

Az öreg chef irodájában megszólal a csengő Márton a kövér irodaszolga esőrtet befelé.

— Tessen a kisasszonynak bemenni az öreg n g s gos urhoz.

Emezek itt vihogva dugják össze a fejüket, arcukon kárörvendő kifejezés ül. Hangos suttogással adják elő véleményeiket, három, négy is beszél egyszerre.

... majd meg látjátok... csak hogy már egyszer kidobjak innen... minket kutyába sem velt soha...

Egyik másik hallgatódzni is próbál, de nem hallatszik ki semmi, mert az ajtó belül bélelve van.

Mikor kijön, mindenki az arcát lesi.

A kisasszonynak a következő hónapban javították a fizetését.

100—300 frtig

Havonta megkereshető bármily foglalkozásu egyének által biztosan és becsületesen, tőke és risikó nélkül hatóságilag engedélyezett állam papírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében.

Ajánlatok „könnyű kereset”

Czimen **Singer Gyula hirdetési irodájába.** 1—6

Bpest IV. Sziv-utca 56 sz.

Egy jó családból való fiú tanulóknak fölvetetik e lap kiadóhivatalában.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra I. helyre
5³/₄% évi anuitásra 43¹/₂ évre
készpénzben az ingatlan ²/₃ értéke erejéig, — II. helyre
6% kamatra törlesztés nélkül.

Városi bérházakra az érték ¹/₃ erejéig törlesztéses kölcsönök csak I. helyre hason feltételek mellett engedélyeztetnek.

Felvilágosítással szolgál díjtalanul —8

Gerő Albert

Bpest, VII. Nefelejts-utca 8.

Van szerencsém Abony város n. é. közönsége szives tudomására hozni, hogy

„PHÖNIX”

BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG ÜGYNÖKSÉGÉT elfogadtam, mely társaság **élet, baleset, leánykiházasítás, tűz, jég és általános bztositást** minden elérhető tárgyra a legolcsóbb áron eszközöl.

Biztosítások a nyomdában elfogadtnak.

Bővebb felvilágosítással bárkinek szolgállok.

Kiváló tisztelettel

Szerdahelyi János.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váczli-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és göcséplőgép-készletek
továbbá járgány-csőplőgép, löhőre cséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoriceza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes ábrák a kína matra ingyén és birmenre kitérnek.

Lincolni törzsgvárnk a világ le nagyobb locomobil- és csőplőgép gvára.

